

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS
PAŽYMA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PLUOŠTINIŲ KANAPIŲ ĮSTATYMO NR. XII-336 2, 3 IR 4
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-429 IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS PLUOŠTINIŲ KANAPIŲ ĮSTATYMO NR. XII-336 2 IR 4 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3195“ PROJEKTO
(TAP NR. 19-937(2); TAIS NR. 19-4710(3))**

2019-07-02 Nr. NV-1917

Vilnius

Projekto rengėja – Žemės ūkio ministerija.

Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Seimo narių V. Vingrienės, P. Čimbaro pateikto Įstatymo projekto Nr. XIIP-429 ir Seimo narių M. Majausko, K. Starkevičiaus pateikto Įstatymo projekto Nr. XIIP-3195:

- Įstatymo projektu Nr. XIIP-429 siūloma pakeisti pluoštinės kanapės apibrėžimą neapribojant jos auginimo tik sėkloms ir pluoštui, įvardijant produktų grupes, išskyrus bet kokio pavidalo psichoaktyviosios medžiagos tetrahidrokanabinolio (THC) gavybą, ir pluoštinės kanapės dalis iš, kurių galima gaminti pluoštinių kanapių produktus. Numatyti išimtį, leidžiančią auginti pluoštines kanapes mokslo selekcijos tikslais ne tik atviraime grunte, bet tik oficialiai patvirtintoms mokslo tyrimų institucijoms, vadovaujantis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintomis taisyklėmis. Patikslinti dabartinius apibrėžimus ir pakoreguoti dokumento techniką, sudarančius prielaidas klaidingam pluoštinių kanapių produktų traktavimui.
- Įstatymo projektu Nr. XIIP-3195 siūloma į Pluoštinių kanapių įstatymą įtraukti papildomas pluoštinių kanapių produktų ir pluoštinių kanapių gaminių sąvokas ir apibrėžimus, kurie išplės kanapių kaip žaliavos panaudojimo ir nepsichoaktyvių jų gaminių tiekimo rinkai galimybes.

Dabartinė situacija:

- šiuo metu Pluoštinių kanapių įstatyme pluoštinių kanapių naudojimas apibrėžiamas vadovaujantis 1961 m. pasirašyta tarptautine narkotinių medžiagų konvencija. Esamas pluoštinių kanapių apibrėžimas riboja pluoštinių kanapių produkciją tik pluoštu ir sėklomis, taip pat jų auginimą sodininkystei (agrotechniniais ir fitosanitariniais tikslais) ir neatitinka šiandienos išsiplėtusio produktų panaudojimo spektro galimybėms aktualijų. Ribojama galimybė mokslo ir medicinos tikslais panaudoti vertingos *nepsichoaktyvios medžiagos kanabidiolio (CBD)* ekstraktus, ribojama mokslinių eksperimentų galimybė eksperimentuojant su šiuo augalu uždaroje patalpose ir vykdant *in vitro* dauginimą;
- šiuo metu kanapių aliejus (išskyrus kanapių sėklų aliejų), kanapių ekstraktai ir tinktūros yra įtrauktos į I-ąją narkotinių ir psichotropinių medžiagų (NPM) sąrašą. Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymas (NPMKĮ) draudžia į I-ąją NPM sąrašą įtrauktas medžiagas vartoti sveikatos priežiūros tikslams. Be Vyriausybės nustatyta tvarka išduoto leidimo draudžiama įsigyti, laikyti, gabenti Lietuvos Respublikos teritorijoje, gaminti, perdirbti, importuoti, eksportuoti, naudoti moksliniams tyrimams į I-ąją NPM sąrašą įtrauktas medžiagas;
- NPMKĮ nurodoma, kad jis nėra taikomas Pluoštinių kanapių įstatymu reglamentuojamoms pluoštinėms kanapėms. Pagal galiojančius teisės aktus, tiekti rinkai galima tik žaliavines ar mirkytas kanapes, šiaudelius, sėjai neskirtas pluoštinių kanapių sėklas ir šių sėklų produktus ir sėjai skirtas pluoštinių kanapių sėklas. Kanapių aliejai, ekstraktai ir tinktūros neįeina į šį sąrašą, taigi yra reglamentuojami NPMKĮ, ir yra draudžiami net ir mediciniais tikslais;

- šiuo metu Lietuvoje tik atvirame grunte leidžiamoms auginti pluoštinėms kanapėms taikomas maksimalaus leistino psichotropine medžiaga laikomo THC kiekio reikalavimas – ne daugiau kaip 0,2 proc. išdžiovintoje medžiagoje. Pluoštinių kanapių auginimo priežiūros ir pluoštinių kanapių produktų tiekimo rinkai kontrolės tvarka nustatyta žemės ūkio ministro 2013 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 3D-867.

Projekto esmė – siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektą Nr. XIIP-429 ir Nr. XIIP-3195 tikslams – sudaryti galimybę perdirbti visas pluoštinių kanapių dalis bei leisti rinkai tiekti ne vien tik pluoštą ir sėklas ar šių sėklų produktus, bet ir iš kitų pluoštinių kanapių dalių gautus produktus, **tačiau siūlyti Seimui šiuos Įstatymų projektus sujungti ir tobulinti.**

Esminiai siūlymai dėl tobulinimo:

- **Aiškiai apibrėžti pluoštinių kanapių auginimo paskirtį ir tikslą**, įtvirtinant nuostatą, kad jas galima auginti produktų ir gaminių gamybai.
- **Patikslinti sąvokas: Pluoštinės kanapės** (kanapinių šeimos sėjamosios kanapės rūšies veislių augalai, kurių išdžiovintoje medžiagoje tetrahidrokanabinolio yra ne daugiau kaip 0,2 procento); **Pluoštinių kanapių produktai** (žaliavinės ar mirkytos kanapės, ar jų dalys); **Pluoštinių kanapių gaminiai** (galutiniam vartojimui skirti maisto gaminiai, pašarai, kosmetika ir kiti gaminiai, taip pat pluoštinių kanapių produktų turintys gaminiai).
- **Atsisakyti bendro maksimalaus leistino 0,2 proc. tetrahidrokanabinolio (toliau – THC) kiekio nustatymo visuose pluoštinių kanapių gaminiuose**, kadangi ši riba nėra įrodymais pagrįsta kaip nekelianti rizikos visuomenės sveikatai ir šimtais kartų viršytų kai kuriose kitose šalyse nustatytus didžiausius leistinus THC kiekius maisto gaminiuose. 0,2 proc. riba yra taikoma auginamoms pluoštinėms kanapėms, bet ne jų gaminiams.
- **Siūloma didžiausius leistinus THC kiekius nustatyti gaminių grupėms** – t. y. gaminamų ir tiekiamų rinkai pluoštinių kanapių maisto gaminių, pašarų, ir kitų pluoštinių kanapių gaminių, skirtų tiesioginiam žmogaus ar gyvūno vartojimui ar naudojimui, THC kiekis pačiame gaminyje neturi viršyti didžiausio leidžiamo THC kiekio, nurodyto sveikatos apsaugos ministro ir žemės ūkio ministro patvirtintame sąraše. Kituose tiesiogiai vartojamuose pluoštinių kanapių gaminiuose, neįrašytuose į sąrašą, THC kiekis negalėtų viršyti 0,2 proc.
- **Nustatyti, kad THC kiekis pluoštinių kanapių gaminių gamybos proceso metu susidarantiuose tarpiniuose produktuose neturi viršyti 0,2 proc.** Jei THC kiekis pluoštinių kanapių tarpiniuose produktuose viršija nustatytą ribą, jie laikomi atliekomis, turi būti šalinami ir negali būti naudojami tolesniame pluoštinių kanapių gaminių gamybos procese.
- Nustatyti reikalavimą Valstybinei augalininkystės tarnybai kasmet tikrinti ne mažiau kaip 30 proc. deklaruotų pluoštinių kanapių plotų.
- **Nurodyti atsakingą instituciją - Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutą, kuris išduotų pažymą** ir laboratorinių tyrimų protokolą **apie THC kiekį gaminyje** (ar neviršija didžiausio leistino THC kiekio).
- **Nurodyti pluoštinių kanapių auginimo, pluoštinių kanapių produktų ir gaminių tiekimo rinkai, importo kontrolės institucijas** (Valstybinę augalininkystės tarnybą, Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą, Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą, Muitinės departamentą).
- **Įstatymo įsigaliojimo datą nustatyti 2020 m. gegužės 1 d.**, atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektas turi būti teisės aktų nustatyta tvarka notifikuojamas Europos Komisijai ir valstybėms narėms, kadangi Įstatymas turės įtakos laisvam gaminių judėjimui. Be to, ūkio subjektai turės prisitaikyti prie keičiamo reglamentavimo, o kontrolės institucijos turės tinkamai pasirengti rinkos priežiūrai bei šių gaminių kokybei ir saugumui užtikrinti.
- **Turėtų būti įvertintas finansavimo poreikis valstybės institucijoms priežiūros ir kontrolės funkcijoms.**

Derinimas – Projektas aptartas 2019-06-25 tarpinstituciniame pasitarime ir pakoreguotas atsižvelgiant į **Sveikatos apsaugos ministerijos pastabą** (Projekto 3.2 p.), kad Pluoštinių kanapių įstatymo nuostatos netaikomos kosmetikos gaminiams.

Atkreiptinas dėmesys, kad Projekto 1.2 ir 2.1 punktuose dėstant pluoštinių kanapių gaminių sąvoką kosmetikos gaminiai liko.

Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada – siūlome Projektą svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Siūlytina patikslinti Projekto 1.2 ir 2.1 punktuose išdėstytą **pluoštinių kanapių gaminių sąvoką, išbraukiant kosmetikos gaminius, atsižvelgiant į tai, kad 3.2 punkte nurodoma, kad įstatymas netaikomas kosmetikos gaminiams**, kurie 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių (OL 2009 L 342, p. 59) apibrėžti kaip kosmetikos gaminiai.

Ekonomikos politikos grupės patarėja

Gina Gajauskienė